

UVOD

Kroz svoju istoriju vidljivo je da su njegove nadležnosti postepeno proširivane kroz potpisivanje osnivačkih ugovora i njihovih izmjena, a kroz proširenja broja država članica rastao je i broj poslanika. Poslanici su do 1979. godine birani od strane parlamenata država članica, što je zamjenjeno sa izborom od strane građana. Građani svake države članice imaju pravo na određeni broj poslanika koji mogu da ih predstavljaju. Poslanici imaju pravo da se koriste svojim jezikom u radu Parlamenta. Njihov status je regulisan pravom država članica i komunitarnim pravom.

Svaka analiza nastanka, razvoja i buduće perspektive Evropske unije i njene institucionalne strukture polazi od pretpostavke izražene unutrašnje dinamike organizacije kao takve, kao i visokog stepena integrativnog faktora koji predstavlja protivtežu individualnim interesima država članica. S obzirom na to da u sebi sadrži elemente klasične međudržavne organizacije, uz vidno izražena nadnacionalna obilježja, Evropska unija u savremenom sistemu međunarodnih odnosa predstavlja organizaciju sui generis, što se značajno odražava na funkcionisanje njenih ključnih institucija. One, s jedne strane, odražavaju prirodnu potrebu država članica da u državnim okvirima zadrže pravo odlučivanja u pitanjima od nacionalnog interesa, dok s druge omogućavaju prenos nadležnosti na nadnacionalni nivo u oblastima u kojima postoji izražen interes država za postizanje višeg stepena integracije.

Evropski parlament je jedina institucija Evropske unije koja u sebi sadrži i međudržavne i nadnacionalne elemente. Osnovna ideja osnivanja, nastanak i evolucija Evropskog parlamenta ukazuju na potrebu stvaranja institucije sa klasičnim zakonodavnim ovlašćenjima, uz ograničenja u nadležnostima koja proizlaze iz prirode Evropske unije kao u osnovi međunarodne organizacije.

Pregled izvora prava Evropske unije od osnivanja evropskih Zajednica do danas ukazuje na razumijevanje potrebe jačanja Evropskog parlamenta, i na slabost argumentacije koja počiva na tezi da je njegova uloga prevashodno konsultativne i ceremonijalne prirode. Sve dosadašnje reforme osnivačkih ugovora proširivale su nadležnosti parlamenta, kao i ovlašćenja u pogledu njegovog suštinskog uticaja na odlučivanje u okviru Unije. Dodatni značaj i legitimitet Parlamentu daje opšti politički uticaj koji proizlazi iz njegovog predstavničkog karaktera, čime se učvršćuje njegova pozicija u cjelokupnoj institucionalnoj strukturi Evropske unije.

U okviru Evropskog parlamenta postoji veći broj političkih grupa koji se sastoje od poslanika grupisanih po ideološkoj pripadnosti i programskim ciljevima.

Parlament ima složenu strukturu koja se sastoji od predsjednika, 14 podpredsjednika, 5 kvestora, generalnog sekretara koji stoji na čelu Sekretarijata, Konferencije predsjednika, Konferencije predsjedavajućih komitetima, Konferencije predsjedavajućih delegacijama, interparlamentarnih delegacija i zajedničkih parlamentarnih komiteta. Posebno treba izdvojiti 20 komiteta koji predstavljaju veoma bitan faktor u radu Parlamenta.

Rad Parlamenta je podjeljen na mjesečna zasjedanja, a oni su podjeljena na dnevna zasjedanja. Zasjedanja se održavaju u Strazburu i Briselu, komiteti rade u Briselu, a Sekretarijat u Luksemburgu.

Sve što je naprijed navedeno o pojmu Evropski parlament polužiće nam kao uvod u razmatranje ovog rada. U obradi teme Evropski parlament kao politička institucija EU posebno je obraćena pažnja na istoriju, korjene Evropskog parlamenta, izbor, organizovanje i položaj poslanika, strukturu Parlamenta sa posebnim osvrtom na komitete i rad Parlamenta, kao i na budućnost i perspektivu Evropskog parlamenta.